ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

2024 йил 1 май

Олтинкўл тумани

Судья: У.М. Курбонова

Андижон туманлараро иқтисодий судининг судьяси У.М.Қурбонова раислигида, судья ёрдамчиси А.Азизовнинг суд мажлиси котиблигида, кенгаш вакили А.Сидиков (2024 йил 19 апрелдаги 12-сонли ишончнома асосида), ва жавобгар вакили С.Усмонов (2024 йил 1 майдаги 01.05/01-сонли ишончнома асосида)ларнинг иштирокида, Олтинкўл туман фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашининг "Хосил натижаси бахти" фермер хўжалиги манфаатида жавобгар "Qadir textile claster" масъулияти чекланган жамиятидан 35812727 сўм асосий қарз, 6446290 сўм пеня ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича ишни Олтинкўл тумани Маданият саройидаги очиқ сайёр суд мажлиси муҳокамасида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

АНИКЛАДИ:

Олтинкўл туман фермер, деҳқон ҳўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши (кейинги матнларда кенгаш деб юритилади) "Хосил натижаси баҳти" фермер ҳўжалиги (кейинги матнларда даъвогар деб юритилади) манфаатида судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, "Qadir textile claster" масъулияти чекланган жамияти (кейинги матнларда жавобгар деб юритилади)дан 35812727 сўм асосий қарз, 6446290 сўм пеня ундиришни сўраган.

Суд мажлисида кенгаш вакили даъво талабини қувватлаб, жавобгар билан тузилган контрактация шартномасига асосан маҳсулотлар етказиб берилган бўлса-да, жавобгар тўловларни амалга оширмаганлигини билдириб, даъвони қаноатлантиришни сўради.

Жавобгар вакили ўз кўргазмасида даъвони қисман тан олиб, суд мажлиси кунига қадарли қарздорлик бўйича 27032780 сўм тўлов амалга оширилганлигини, ҳозирги кунда даъвогардан 8782947 сўм қарздорлиги мавжудлиги, тез кунларда қарздорликни тўлиқ бартараф этишини билдириб, даъвони пеня ундириш талабини қаноатлантиришни рад этишни сўради.

Суд, кенгаш ва жавобгар вакилининг кўргазмасини тинглаб, иш хужжатлари билан танишиб чиқиб, куйидаги асосларга кўра, даъвони қисман қаноатлантиришни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Фукаролик Кодекси (кейинги матнларда ФК деб юритилади)нинг 234-моддасига кўра, мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

Иш хужжатларидан аникланишича, даъвогар билан жавобгар ўртасида 2023 йил 3 мартда 41-сонли "Пахта хом ашёси ва уруғлик пахта харид килиш бўйича контрактация шартномаси" тузилган бўлиб, шартномага асосан

даъвогар жавобгарга 17,1 гектар ер майдонидан Анд-37 навли 70,01 тонна пахта хом ашёси ва уруғлик пахтани етказиб бериши, жавобгар эса маҳсулотни харид қилиши мажбуриятини олган.

Шартномага кўра, даъвогар жавобгарга пахта махсулотини етказиб берган бўлиб, шартноманинг 4.3-бандига асосан тўловлар 2023 йил 31 декабрга кадарли амалга оширилиши лозим бўлган бўлса-да, жавобгар кисман тўловни амалга ошириб, колган тўловларни тўлаб бермаган.

ФКнинг 465-моддасига кўра, контрактация шартномасига мувофик кишлок хўжалиги махсулотини етиштирувчи кишлок хўжалиги махсулотини кайта ишлаш ёки сотиш учун бундай махсулотни харид киладиган шахсга тайёрловчига шартлашилган муддатда топшириш (топшириб туриш) мажбуриятини олади, тайёрловчи эса бу махсулотни кабул килиш (кабул килиб туриш), унинг хакини шартлашилган муддатда муайян бахода тўлаш (тўлаб туриш) мажбуриятини олади.

ФКнинг 466-моддасига асосан, қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштирувчи ўстирилган (ишлаб чиқарилган) қишлоқ хўжалиги маҳсулотини тайёрловчига контрактация шартномасида назарда тутилган миқдор ва ассортиментда топшириши шарт.

ФКнинг 333-моддасига кўра, қарздор айби бўлган такдирда мажбуриятни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун, агар қонун ҳужжатларида ёки шартномада бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, жавоб беради.

ФК 449-моддасига кўра, сотиб олувчи етказиб бериладиган товарлар ҳақини шартномада назарда тутилган ҳисоб-китоблар тартибига амал қилган ҳолда тўлаши лозим.

Ушбу хукуқ нормаларига асосан, даъвогарнинг асосий қарзни ундириш тўғрисидаги даъво талаби қисман асосли бўлиб, жавобгар томонидан судга қадарли тўланган 27032780 сўмни чегириб ташланган холда қолган 8782947 сўмни ундириш лозим бўлади.

Шунингдек, даъво талабида махсулот учун тўловлар ўз вактида амалга оширилмаганлиги учун жавобгардан 6446290 сўм пеня ундиришни сўраган.

Тарафлар ўртасида тузилган шартноманинг 5.3-бандига асосан жавобгар даъвогарга муддати ўтказиб юборилган ҳар бир кун учун муддати ўтказиб юборилган тўлов суммасининг 0,4 фоизи микдорида, бирок муддати ўтказиб юборилган тўлов суммасининг 50 фоизидан ортик бўлмаган микдорда пеня тўланиши белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий хўжалик суди Пленумининг 2007 йил 15 июнь кунги "Мажбуриятларни бажармаганлик ёки лозим даражада бажармаганлик учун мулкий жавобгарлик тўгрисидаги фукаролик конун хужжатларини кўллашнинг айрим масалалари ҳақида"ги 163-сонли қарорида "Судлар неустойкани ундириш тўгрисидаги даъволарни ҳал қилишда неустойка микдорининг конун талабларига мувофик ҳисобланганлиги, унинг асослилиги, мажбурият бузилиши оқибатларига мутаносиблиги каби ҳолатларни ҳар томонлама ва чукур муҳокама қилиб, талаб қилинган неустойканинг адолатли микдорини белгилашлари шарт"-деб тушунтириш берилган. Мазкур Қарорнинг

4-бандида Фукаролик кодексининг 326-моддасига мувофик суд қарздор томонидан мажбуриятларнинг бажарилиш даражасини, мажбуриятда иштирок этувчи тарафларнинг мулкий аҳволини, шунингдек кредиторнинг манфаатларини эътиборга олиб, неустойка микдорини камайтиришга ҳақли.

Ушбу ҳолатда суд, тарафларнинг мажбуриятларни бажариш даражасини, даъвогарнинг манфаатларини инобатга олиб, пеня суммасини адолати микдорини белгилашни ва жавобгардан 700000 сўм микдорида пеня ундиришни лозим топди.

ИПКнинг 118-моддасига асосан, суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талабларига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юкланади.

Баён этилганларга асосан суд, даъвогарнинг даъво талабини қисман қаноатлантиришни, жавобгардан даъвогар фойдасига 8782947 сўм асосий қарз, 700000 сўм пеня ва Олтинкўл туман фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши хисобига 34 000 сўм почта харажатини ундиришни, ишни кўриш билан боғлиқ 845180,34 сўм давлат божини жавобгардан ундиришни лозим топади.

Бинобарин суд, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 8, 234, 236, 333, 449, 465-моддаларига, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 68, 118-моддаларини қўллаб,

КАРОР КИЛДИ:

Даъво талаби қисман қаноатлантирилсин.

Жавобгар "Qadir textile claster" масъулияти чекланган жамиятидан даъвогар "Хосил натижаси бахти" "фермер хўжалиги фойдасига 8782947 сўм асосий қарз, 700000 сўм пеня ва Олтинкўл туман фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши хисобига 34 000 сўм почта ҳаражати ундирилсин.

Жавобгар "Qadir textile claster" масъулияти чекланган жамиятидан Республика бюджетига 845180,34 сўм давлат божи ундирилсин.

Даъвонинг қолган қисмини қаноатлантириш рад этилсин.

Хал қилув қароридан норози томон бир ой муддатда шу суд орқали Андижон вилоят судига апелляция шикоят (прокурор протест) келтириши мумкин.

Раислик этувчи

У.М.Қурбонова.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Хулоса қисми

2024 йил 1 май

Олтинкўл тумани

Судья: У.М.Курбонова

Андижон туманлараро иқтисодий судининг судьяси У.М.Қурбонова раислигида, судья ёрдамчиси А.Азизовнинг суд мажлиси котиблигида, кенгаш вакили А.Сидиков (2024 йил 19 апрелдаги 12-сонли ишончнома асосида), ва жавобгар вакили С.Усмонов (2024 йил 1 майдаги 01.05/01-сонли ишончнома асосида)ларнинг иштирокида, Олтинкўл туман фермер, деҳкон хўжаликлари ва томорка ер эгалари кенгашининг "Хосил натижаси бахти" фермер хўжалиги манфаатида жавобгар "Qadir textile claster" масъулияти чекланган жамиятидан 35812727 сўм асосий қарз, 6446290 сўм пеня ундириш тўғрисидаги даъво аризаси бўйича ишни Олтинкўл тумани Маданият саройидаги очик сайёр суд мажлиси муҳокамасида кўриб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 8, 234, 236, 333, 449, 465-моддаларига, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 68, 118-моддаларини кўллаб,

КАРОР КИЛДИ:

Даъво талаби қисман қаноатлантирилсин.

Жавобгар "Qadir textile claster" масъулияти чекланган жамиятидан даъвогар "Хосил натижаси бахти" "фермер хўжалиги фойдасига 8782947 сўм асосий қарз, 700000 сўм пеня ва Олтинкўл туман фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши хисобига 34 000 сўм почта ҳаражати ундирилсин.

Жавобгар "Qadir textile claster" масъулияти чекланган жамиятидан Республика бюджетига 845180,34 сўм давлат божи ундирилсин.

Даъвонинг қолган қисмини қаноатлантириш рад этилсин.

Хал қилув қароридан норози томон бир ой муддатда шу суд орқали Андижон вилоят судига апелляция шикоят (прокурор протест) келтириши мумкин.

Раислик этувчи

У.М. Курбонова.

